૪૮૫

—અલહમદો લિલ્લાહ.—

" અય—ઓલીલ્લા. "

તહકીકી મસલએ ઝબીહા મેં તહરીર
જનાબ ફાઝિલ, અજલ હુજ્જતે કાહેરા,
મૌલાના મૌલવી હકીમ

તાજમહંમદખાન સાહેબ કલંદરી

કાયમ ગંજીવી (હાલ) વારેદ અહમદાબાદ
દામ ઝીલ્લોહુમવઅમ્મ ફૂઝલો હુમકી

રીસાલએ મુખ્તસિર બનામ.

અઝઝુબેણ્ડા
લીલ ઓલીયા.

હસ્બે ફરમાઈશ જનાબ હાફિઝ અબદુરરહીમ
સાહેબ તહરીર ફરમાયા હૈ.

આવૃત્તિ પહેલી   દાલગરવાડ   પ્રત ૨૦૦૦.
સને ૧૯૨૪.   અહમદાબા[illegible] [illegible]ી ૧૩૪૨.

- કીંમત દો [illegible]

—દીબાચો—

—નહમદહુ વનોસલ્લી અલા રસૂલેહીલ કરીમ—

મુઅઝઝીઝ, નાઝેરીન ! ઇસ બાતકા સખ્ત અફસોસ હૈ, કે નિયાઝમંદ ગુજરાતી નહીં જાનતા હૈ, ઇસલિએ મૈં નહીં કહ સકતા હું, કે રિસાલએ "અઝકુએહા લીલ–ઔલિઆ" કા કામિલ તરજુમા ગુજરાતીમેં હૈ. મુઝે ખયાલ હૈ કે અરબી ઇબારાત ગુજરાતી હરફોંમેં, હર્ફ બહર્ફ મએ અઅરાબ કે અદા ન હુઇ હોગી. પસ જીસ હઝરાતકો, કિસી કિસમકા, શક વ શુબા હો તો વો [illegible] ઇબારતેં કુતુબે તફાસીર, વ અહાદીસ, શ્રીકા[illegible] [illegible] ઔર [illegible] કે હકમેં દુઆ-એ[illegible]ર ફરમાએં [illegible]

શાકિમ.

અબ્દેમુજનબ તાજમહંમદખાન.

સુલૈમાન ઇબ્રાહીમને અપને
મતબએ અમદાવાદ ફાઇન–આર્ટ પ્રેસમેં અપને
એહતેમામસે શાએઅ ફરમયા.
અહમદાબાદ.

'ઓ-હીલ્લા.'

બીસમીલ્લાહ અર-રહેમાન નીર રહીમ.

**હમ્દ ગેર મુતતનાહી ઉસ કરીમ મુતલકકો જીસને
હલઅતા અલલ ઇનસાને હીનુમ-મીનદદહરે લમ યકુન
શયઅમ મઝકુરા** કે મુમતાઝ બેતાબસે ઇનસાની હસ્તીકા ઇસ-
બાત ફરમાતે હુએ શાઇયત કી નફીકા તાજ ઉસકે સરપર રખકર
અપની તોહીદકા મરયશમા બનાયા, ઓર શુક્ર મુતકાસીર ઉસ
રહીમ વ ફુરહગકો જીસને ફીરકએ એહલે સુન્નત વ જમાઅતકો
ફીરકએ નાજીયા બનાકર **કઝાલેકા જઅલનકુમ ઉમ્મતંવ
વસતલ્લેતકુનુ શોહદાઆ અલન્નાસે**કા મીસદાક ઠેહરાયા ઓર
કુનતુમ ખયરા ઉમ્મતીન ઉખરેજત લીન્નાસકા મોખાતીબ
બનાયા ઓર ગ.ઝહબ બાતેલાસે બચાકર રાહે મુસતકીમ પર
ચલાયા ઓર દરૂદ ગેરમેહદુદ સૈયદેના વ નબીયેના વ સફીયેના
હબીબે કીબરીયા રેહમતુલલીલ આલેમીન **વમાહોવા અલલ
ગયબે બેદાનીન્ અહેમદે મુજતબા મોહંમદ મુસ્તુફા**
સ. ત. અ. વ. કી ઝાત મએ સેફાત પાકપર ઓર રેહમતે કામેલા
ઉસકી આલ અતહાર વ અસહાબે કબાર વ સગાર પર ઓર
રીદવાન વાફેરા ઉનકે તાબેઈન વ તબએ તાબેઈન વ મુશાહેદીન
સાલેહીન ખસુસન આએમએ અરબા પર કે જીનોંને દીન
નબવી સલલલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ખુદ શીખા ઓર

દુસરોંકો સીખાયા ઓર એસે ઉસુલ વ કવાઈદ મુનઝબીત ફરમાએ કે જો મુતાખ્ખેરીન કે લીએ શરીઅત પર તમસ્સુખ કરને કો ઉમદા જરીઆ ઓર ઉરવતુલ વુસકા હે રીદવાનુલ્લાહે તઆલા અલય-હીમ અજમઈન.

અમ્મા બાદ.

અલ્લાહ તબારક તઆલા સુરએ બકર પારએ ૨ વ સુરએ માએદા પારા ૬ મેં ઇરશાદ ફરમાતા હે **ઇન્નમા હર્રમા અલયકોમુલ મયતતાહુ વદદમા વલ્લાહમલ ખનઝીરે વમા ઓહીલ્લા બેહી લે ગયરીલ્લાહ** સીવાય ઇસકે નહી કે હરામ કીયા ગયા ઉપર તુમારે મુરદા ઓર લહુ ઓર ગોસ્ત સુવરકા ઓર જો કુછ પુકારા જાએ સિવાય નામ અલ્લાહકે.

હુર્રેમત અલયકુમ વલ મયતતા વદદમા વલહમલ ખીનઝીરે વમા ઓહીલ્લા લે ગયરીલ્લા બેહ હરામ કીયા ઉપર તુમારે મુરદા ઓર લહુ ઓર ગોસ્ત સુવરકા ઓર જો કુછ પુકારા જાવે સિવાય નામ અલ્લાહકે.

ઇન આયાતે મુકદદીસા કે મુતઅલ્લીક ગેહરી નઝર ડાલતે હુવે જો અલફાઝ ઝયાદા કાબીલે ગોર હેં વોહ **વમા ઓહીલ્લાબેહી લે ગયરીલ્લાહ** યા **વમા ઓહીલ્લા લે ગયરીલ્લાબેહ હેં.** લુગતમેં "**ઓહીલ્લાકે**" મઆના પુકારા ગયા કે "**હેં**" લેહાઝા જમહુર મુફસ્સેરીન મુતફીક હેં કે કુફ્ફારે મક્કા અપને બુતોંકે નામસે જાનવરોંકા ગલા કાટતે થે યાને બવકતે ઝીબાહ બજાએ નામ અલ્લાહ તઆલાકે બુતોંકા નામ લેકર ઝીબાહ કર ડાલતે થે ઓર ઇસ તરાહ કા ઝીબાહ કરના ઓર ખુન બહાના બુતોં કી ઇબાદત કે વાસ્તે હોતા થા.

ઓર દુસરી સુરત યેહ હોતીથી કે કુફ્ફાફ્રે મક્કા અપને બઆઝ હયવાનોં કો બુતોં કે નામસે યાને બુતોંકે નામપર જીન્દા છોડ દીયા કરતે થે જીનકો શરીઅત મે બહીરા વ સાએબા કે નામસે નામઝદ કરતે હેં. લેહાઝા ફકીર યેહ દીખલાના ચાહતા હે કે તમામ મુફ્સસેરીનને **વમા ઓહીલ્લા બેહી લે ગયરીલ્લાહ** યા **વમાઓહીલ્લા લે ગયરીલ્લાહ બેહી** કે કયા મઆના સમઝે હે:—

(૧) **તફ્સીરે જલાલેન**મે હે "**વમા ઓહીલ્લા બેહી લે ગયરીલ્લાહ**" અય ઝોબેહા અલા ઈસમે ગયરેહી તઆલા વલ એહલાલો રફ્ઉસસવતે વકાલુ યરફ્ઉ–નહુ ઈનદઝ ઝેબહા લ આલે હા તેહીમ.

ઝીબા કીયા ગએ મઆની એહલાલકા બલંદ કરના આવાઝકા હે

(કુફ્ફાર) બલંદ કરતે થે આવાઝકો ઝીબાહ કે વક્ત અપને ખુદાઓં કે નામ પર.

(૨) **તફ્સીર કમાલેન**મે હે. "**વમા ઓહીલ્લાહ બેહી લે ગયરીલ્લાહ** યાને માઝોબેહા લીલ અસનામે" વોહ જાનવર જો બુતોં કે નામ પર ઝીબાહ કીયા ગયા.

(૩) **તફ્સીર મદારીક**મેં હે "**વમા ઓહીલ્લા બેહી લે ગયરીલ્લાહ** અય ઝોબેહા લીલ અસનામે વ તઝકેરા અલયહે ગયરી ઈસિમલ્લાહે વ અસલુલ અહલાલે રફ્ઉસસવતે અય રોફેઆ બેહીસ સવતા લીસ સનમે વ ઝાલેકા કવલો અહલીલ જાહેલીયતે બે ઈસ્મીલ્લાહ ફ્તાવલ ઉઝઝા.

યાને ઝીબાહ કીયા ગયા બુતોં કે નામ પર ઓર યાદ કીયા ગયા ઉસ (જાનવર) પર મા સિવાય અલ્લાહ કે ઓર અસલ મઆની એહલાલ કા બલંદ કરના હે આવાઝ કો યાને બલંદ કી ગઇ ઉસ પર આવાઝ બુતકે લીયે ઓર યેહ કોલ હે એહલે જાહેલીયતકા લાત વ ઉઝા કે નામ પર.

(૪) **તફસીરે એહમદીમેં** હે **"વમા ઓહીલ્લા બેહી લે ગયરીલ્લાહ"** મઆના હો ઝોબેહ લે ઇસ્મે ગયરીલ્લા હે મીસલા લાતા વલ ઉઝઝા વ અસ્માઉલ અંબીયાએ વગયરા ઝાલેકા" યાને ઝીબાહ કીયા ગયા મા સિવાય અલ્લાહ કે નામ પર માનીંદ લાત વ ઉઝઝા ઓર અસમા પેગંમ્બરાન વગેરાહકે.

(૫) **દુર્રે મનસુરમેં** હે **"અખરજ ઇબનુલ મુનઝેરે અન ઇબ્ને અબ્બાસ** ર. ત. અ. **વમા ઓહેલ્લા કાલા ઝોબેહા"** નિકાલા હે. ઇબ્ને મનઝરને ઇબ્ને અબ્બાસ રહેમતુલ્લાહ અન સે "વમા ઓહીલ્લા" કે ઓર વોહ જાનવર જો ઝીબાહ કીયા ગયા ઓર કહા ઇબ્ને અબ્બાસને કે ઝીબાહ કીયા ગયા.

(૬) **ફીદ્દુર્રીલમનસુરે "અખરજા અબનો અબીહાતમ અન મોજાહેદીન વમા ઓહીલ્લા કાલા મા ઝોબેહા લે ગયરીલ્લાહ"** નિકાલા હે ઇબ્ને અબી હાતીમને મોહદ્દેસ રહેમતુલ્લાહ તઆલા અનહુ વમા ઓહીલ્લા કહા મોજાહીદને વોહ જાનવર જો ઝીબાહ કીયા ગયા મા સિવાય અલ્લાહ કે.

મુફસ્સેરીન વ મુજતહેદીન વ મુહદ્દેસીન રહેમતુલ્લાહ અલયહીમ અજમઇનને જો મઆના **"વમા ઓહીલ્લા બેહી લે ગયરીલ્લાહ"** કે તેહરીર ફરમાએ હે ઉનપર ગોર કરને સે વાઝે હોતાહે કે વોહ જાનવર તહેત આયાત મુકદ્દીસા આ સકતે હે યાને ઉનકી હુરમત સાબીત હે જો ગેર નામ અલ્લાહ તઆલા કે ઝીબાહ કીયે જાતે હે યાને બ વકતે ઝીબાહ લાત વ ઉઝઝા વ નાએલા યા પીર વ પેગંબર વગેરાકા નામ બજાએ બીસમીલ્લા હે અલ્લાહો અકબર કે લીયા જાએ.

ઓર વોહ જાનવર હરગીઝ આયાતે મુકદ્દીસા કે તહતમે

નહીં આ સકતે હૈં જો મનઝૂરે અવલીયા અલ્લાહ હોં. કયુંકે વોહ બનામે ખુદા ઝીબાહ કીયે જાતે હૈં ઉનકી હીલ્લત યાને હલાલ હોનેમે કયા શક વ શુબા હે. ઓર ઈસી લીએ મુફસસેરીનને "ઈનદઝ ઝીબાહ"કી કેદ લગાદી હે કે જો જાનવર અવલીયા અલ્લાહકી નઝર કીયે જાએં યાને જો જાનવર એજાફતન મોકરરેબાન એલાહી કી તરફ ફેરે જાએં ઉનકી હુરમત સાબીત નહો યાની વોહ હલાલ સમઝે જાએં કયુંકે ઉનપર વકત ઝીબાહ કે બુલંદ આવાઝસ "બીસમીલ્લાહ અલ્લાહો અકબર" પુકારા જાતા હે યાને અલ્લાહ તબારક વ તઆલા કે મુકદદસ નામ પાકમે ઝીબાહ કીયે જાતે હેં.

નીઝ હીલ્લત વ હુરમત ઝબીહામે **હાલ** વ **કોલ** વ **નીયત** ઝાબેહ કા એતબાર હોતા હે ન અસલ માલીક કા.

મસલન.

મુસલમાન કા જાનવર કોઇ હિંદુ ઝીબાહ કરે તો હરામે મુતલક હે, અગરચે માલીક મુસલીમ થા. મગર હિંદુ કા જાનવર મુસલમાન ઝીબાહ કરે તો હલાલ તૈયબ હે. અગરચે માલીક કાફીર થા. ઈસી તરહ મુસલીમ માલીક કા જાનવર ઉમરૂ મુસલીમ ઝીબાહ કરે ઓર કસદન "બીસમીલ્લાહે અલ્લાહો અકબર" તર્ક કરદે તો જાનવર હરામ હે. અગરચે માલીક મુસલીમ બરાબર સામને ખડા હુવા સો મરતબા "બીસમીલ્લાહે અલ્લાહો અકબર" કહેતા રહે. ઓર અગર ઉમરૂ મુસલીમ ઝીબાહ તકબીરસે કરે તો હલાલ હે. ચાહે માલીક મુસલીમ એક બાર ભી "બીસમીલ્લાહે અલ્લાહો અકબર" ન કહે.

ઝાબેહને ગેર ખુદાકી ઈબાદત વ તાઝીમ મખસુસકી નીયતસે જાનવર ઝીબાહ કીયા તો હરામ હો ગયા. અગરચે માલીકકી નીયત ખાસ અલ્લાહ અઝ-ઝ-વ જલ કે વાસ્તે થી.

ઈસી તરહ અગર માલીક કી નીયત ગેર ખુદાકી ઈબાદત વ તાઝીમ કે વાસ્તે થી મગર ઝાબેહને અલ્લાહ અઝ-ઝ-વ જલ કી ઇબાદત વ તાઝીમ કે વાસ્તે જાનવર ઝીબાહ કીયા તો વોહ જાનવર હલાલ વ તૈયબ હે ખાયા જાએ.

ગર્ઝ યે કે તમામ સુરતોં મેં ઝાબેહ કા એતબાર કરના સહીહ માલુમ હોતા હે. લેહાઝા ફોકરાએ ઉઝઝામ રહેમતુલ્લા અલયહે અજમઇન ખાસ ઈસ મસલએ જુઝ ઝીયા કી ઈસ તરાહ તસરીહ ફરમાતે હેં:—

દેખો ફતાવએ **આલમગીરી** વ ફતાવએ **તાતારખાનીઆ** વ **જામેવુલ ફતાવા** "મુસલેમો ઝબાહા શાતલ મજુસીયો લે બયતે નારેહીમ અવીલ કાફેરે લે આલે હતે હીમ તુકલો લે અન્નહુ સમ્મલ્લાહે તઆલા વયુકરહુ લીલ મુસલીમે."

એક મુસલમાનને ઝીબાહ કીયા બકરી કો મજુસીકે, જો ઉનકે આતશ કદે કે વાસ્તે થી. યા ઝીબાહ કીયા એક કાફીરકે બકરેકો જો ઉનકે ખુદાઓં કે નામ પર થા, યેહ જાનવર ખાયા જાએ. કયું કે ઈસપર અલ્લાહકા નામ લીયા હે અગરચે મુસલમાન કે લીયે યેહ ફેલ મકરૂહ હે. ફીર મુસલમાન ઝાબેહ કી નીયત ભી વક્ત ઝેબાહ કે મોતેબર હે ઉસકે કબલ વ બાદકા એતબાર નહિ.

દેખો રદ-દુલ-મોહતાર મેં "અ એલમ અન્નલ મદારા અલલ કસદે ઈનદબ તેદાઇલ ઝબેહા." જાન તુ કે તહકીક દાર-વ મદાર (હીલ્લત)કા નીયત પર હે ઝેબાહ શરૂ કરને કે વક્ત.

દલીલ.

(૧) મસલન ઝીબાહસે એક આન પહેલે ખાસ નીયત અલ્લાહ તબારક વ તઆલ કે વાસ્તેથી મગર ઝીબાહ કરતે વક્ત ગેર ખુદાકે વાસ્તે ઉસકી જાન દી. ઝબીહા હરામ હો ગયા, અબ

ઉસ પહેલી નીયત ને કુછ નફા ન દીયા, યુંહી અગર ઝીબા-હસે પહેલે નીયત ગેર ખુદાકે લીયે થી મગર ઝીબાહ કરતે વક્ત ઉસસે તાએબ હોકર અલ્લાહ—અઝ—ઝ—વજલ કે લીયે એરાકતે દમ કીયા, તો હલાલ વ તૈયબ હો ગયા. યહાં વોહ પહેલી નીયત કુછ નુકસાન ન દેગી.

(૨) ઝાબેહ મુસલીમકી નીયત ગેર ખુદાકે લીયે હે ઓર ઝાબેહ મુસલીમને ઝીબાહભી ગેર ખુદાકી ઈબાદત વ તાઝીમ કે લીયે કીયા, મગર ઝીબાહ કે વક્ત યાને ગલા કાટતે વક્ત બલંદ આવાઝસે તકબીર કહી **"બીસમીલ્લા હે અલ્લાહો અકબર'** ઈસ સુરતમે યે ઝબીહા ઉસ શખ્સ કે વાસ્તે હરામ હોગા જીસકો ઝાબેહકી નીયતકા ઈલ્મ હોગા. ઉસકા યેહ ભી ફર્ઝ હે કે એસે ઝબીહા કે ઈસતેમાલસે : મુસલમાનોં કો મના કરે. મગર ઓર મુસલમાનોં કો બસબબ ઉસકી નીયતકી લાઈલમીકે હલાલ હે. કયું કે વ બઝાહીર જાનતે હેં કે મુસલીમ સખ્સને **"બીસમીલ્લાહે અલ્લાહો-અકબર"** કેહ કર ઝીબાહ કીયા હે. ઓર મુસલીમકા ઝબીહા હલાલ વ તૈયબ હે.

નીઝ યાદ રહે કે શરા મોતહરને ઝાહીર પર હુકમ કીયા હે ઓર બાતીન પર હુકમ કરનેસે મના કીયા હે. જીસકી દલીલ મોકેપર બયાન કી જાવેગી.

ગર્ઝ હર આકીલ જાનતા હે કે તમામ અફઆલમે અસલી નીયત મકારના હે.

જેસેકે નમાઝસે પહેલે નીયત ખુદાકે વાસ્તે થી. મગર તકબીર કહે તે વક્ત દીખાવે કે લીયે નમાઝ અદા કી. નમાઝી મુરતકીબ ગુનાહ કબીરાકા હુવા, ઓર નમાઝ નાકાબીલે કબુલ.

ઈસી તરાહ નમાઝી નમાઝ દીખાવે કી પઢનેકો ઉઠા ઓર નીયત બાંધતે વક્ત તક ભી દીખાવે કી નીયત થી, મગર જબ નીયત બાંધી તો કસદન ખાલીસ લીલ્લાહ રબ-ઉલ-ઈજ્જતકે લીયે. તો બીલા શુબાહ વોહ નમાઝ પાક વ સાફ કબુલ હો ગઈ.

લેહાઝા ઝીબાહસે પહેલેકી સોહબત વ પુકારકા કુછ એતબાર નહિ ન નાફે ન મુઝીર.

"કમા કદ અલીમતો વહાઝા કુલલહુ ઝાહેરૂન જીદદન લા યસલહો ઐય યતના તહા ફીહે કરનાઓ વલ ઇજમાઓ"

'જેસાકે આપને જાન લીયા યે તમામ બીલકુલ ઝાહીર હે કે ઈસમે સલાહીયત તકરારકી નહી.

એઝાફતકે માના

એઝાફત કે મઆના ઈબાદતમેં મુનહગીર નહિ હે બવાહ ન ખાહી હઝરત જીંદાશા મદાર રહેમતુલ્લાહ અલય કા મુર્ગ યા ચેહલ લતન સાહબાન રહેમતુલા લા-અલયહીમ અજમઈન કી ગાય યા હઝરત ગોષ પાક રદયલ્લાહો અનહો કા બકરા હે યે માની ઠહેરા લીયે જાએં કે મુર્ગ યા ગાય યા બકરેસે બુઝર્ગોકી ઈબાદત કી જાયેગી. યા જાનવરોંકી જાન બુઝરગોંકે લીયે દી જાયેગી મઆઝલ્લાહ.

એઝાફત કા એક અદના એલાકા કાફી હોતા હે જેસે ઝોહર કી નમાઝ જનાઝે કી નમાઝ, મુસાફીરકી નમાઝ, ઈમામ કી નમાઝ, મુક્તદી કી નમાઝ, બીમાર કી નમાઝ, પીરકા રોઝા, ઉંટોકી જકાત, કાબેકા હજ વગેરા જબ ઈન એઝાફતોંસે નમાઝ વગેરામેં કુફ્ર વ શીર્ક વ હુરમત તો દર કીનાર, નામકો ભી કરાહીયત નહી હોતી, તો હઝરાત બુઝરગાને દીનકી તરફ જાન-

વરોંકી એઆફત કરનેસે યે ખુદાકે હલાલ કીએ હુવે જાનવર જીતેજી કયું હરામ વ સુવર હો જાએંગે. કે અબ કીસ્રી સુરતસે હલાલ હોઈ નહિ સકતે હેં, યે શરાએ મોતહર મોહંમદ રસુલુલ્લાહ સલલલ્લાહો તઆલા અલય હે વસલ્લમ પર સખ્ત જુરઅત હૈ. ખુદ હુજુર સરાપાનુર સૈયદુલ મુરસલીન મહેબુબે રબ્બુલ આલમીન સલલ્લાહો તઆલા અલયહે વસસલમ ઈરિશાદ ફરમાતે હેં.

"ઇન્ના અહબ્બસ સીઆમા ઈલલ્લાહે તઆલા સયામો દાઉદા અહબ્બસ સલાતા ઇલલ્લાહે અઝ-ઝ-વજલલા સલાતો દાઉદા"

તહકીક રોઝોમે ઝયાદા પસંદદીદા રોઝે અલ્લાહ તઆલાકા દાઉદ અલયહીસ્સલામ કે, ઔર નમાઝોંમે પસદીદા નમાઝ ખુદાકા દાઉદ અલયહીસ્સલામ કી હે.

રવાહો અલ આએમતા અહમદ વ સુન્નતા અન અબદુલ્લાહ બીન ઊમર ર. ત. અ. ઇલત તીરમીઝી ફસનદહુ ફસલુસ સયામ વહદહુ.

ઉલમા ફરમાતે હે કે મુસ્તહબ નમાઝોંસે સલાતુલ વાલેદૈન યાને મા બાપ કી નમાઝ હે.

દેખો રદદુલ મોહતાર **અનીસશેખ ઈસ્માઈલા અન શરહે શીરઅતીલ ઈસલામે મેનલ મનદુબાતે સલાતુત તવબતા વ સલાતુલ વાલેદયને** મુસતેહબાતમેં સે હે નમાઝ તોબાકી ઔર નમાઝ વાલે દેન કી.

સુબહાનલ્લાહ હઝરત દાઉદ અલયહીસસલામ કી નમાઝ, દાઉદી રોઝે, માબાપ કી નમાઝ, કહેના સવાબ પઢના સવાબ ઔર જાનવરોંકી એઆફત ઓલીયા અલ્લાહ કી તરફ વોહ સખ્ત આફત કે કાએલીન કો કુફફાર ઔર જાનવરકો મુરદાર કહા જાવે. અફ-

સોસ ! ક્યા ઝીબાહ નમાઝ વ રોઝે સે બઢકર એબાદતે ખુદા હે કે ઝીબાહ મે શીર્ક વ કુફ્ર વ નમાઝ વ રોઝે રવા. એઝાફાતે ઝેબાહ કા ફર્ક ફકીર અર્ઝ કરતા હે સુનીએ.

ખુદ રસુલલ્લાહ સલલલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઈરશાદ ફરમાતે હેં "**લઆનલ્લાહો મન ઝબહા લે ગયરીલ્લાહે વ રવાહો મુસલીમ વ નીસાઇ અન અમીરૂલ મોમેનીન વ નાહો હુ અહમદ અન ઇબ્ને અબ્બાસ**" ર. ત. અ. લાનત હે ખુદાકી ઉસપર જો ગેર ખુદાકે લીયે ઝેબાહ કરે. દુસરી હદીસમે ઈરશાદ હોતા હે, "**અન જાબે રીબને અબદુલ્લાહ ર. ત. અ. મનઝબહા લદીફીન ઝબીહતીન કાનત ફેદાઅહોમેનજારે. વ રવાહુલ હકમો ફી તારીખે હી.** જો અપને મહેમાન કે લીએ ઝેબાહ કરે વોહ ઝબીહા ઉસકા ફીધ્યા હો જાવેગા આતીશે દોજખસે.

તો માલુમ હુવા કે ઝબીહામેં ગેરકી નીયત ઓર ઉસકી તરફ નીસબત મુનલકન કુફ્ર તો દર કેનાર હરામ ભી નહી હે. બલકે કભી મુજેબ સવાબ ભી હે. તો એક હુકમે આમ કુફ્ર વ હરામ કયુંકર સહી હો સકતા હે ? યુંહી મહેમાનકે વાસ્તે જાનવર ઝેબાહ કરના દુરસ્ત વ બજા હે કે મહેમાનકા ઈકરામ એને ઈકરામે ખુદા હે.

દેખો દુર રે મુખતાર "**ઝબહા લીન કેલા યે હરરમો લે અમ્રહુ સુન્નતુલ ખલીલીન વ ઇકરામુલ દૈફે ઇકરામુલ્લાહે તઆલા**" ઝેબાહ કીયા મહેમાન કે લીયે હરામ નહિ. કયુંકે યેહ અમલ સુન્નત હે ઈબ્રાહીમ અલયહીસ સલામ કી. ઓર બુઝરગી દેના મહેમાન કો બુઝરગી દેના હે ખુદાકો.

બલકે ઉલમાએ ઉજઝામ સરાહતન ઈરશાદ ફરમાતે હેં કે

મુતલકન નીયત ગેરમુજીબ હુરમત જાનનેવાલા સખ્ત ના સમજ વ જાહીલ ઓર કુરાને શરીફ, વ હદીસ વ અકલકા મોખાલીફ હે.

દેખો રદદે મોહતાર "**કાલલ બઝઝાઝીયો વમન ઝન્ના અન્નહુ લા યહીલ્લો લે અન્ન હુ ઝોબેહલ ઇકરામા ઇબ્ને આદમા ફ્યકુના ઓહીલ્લા બેહી લે ગયરીલ્લાહ તઆલા ફ્કદ ખાલેફલ કુરઆના વલ હદીસા વલ અકલાફ ઈન્નહુ લા રયબા અન્નલ કસ્સાબા યઝબહો લીઝ ઝીબહે વલવ અલેમા અન્નહુ ચુબખસો લા યઝબહો ફ્યલઝમો હાઝલ જાહેલા અન લા યા અકુલા મા ઝબાહા હુલ કસ્સાબો વમા ઝોબેહા લીલ વલાએમે વલ આરાસે વલ અકીકતે.**

ઓર કહા બઝાઝીને કે જો શખ્સ ગુમાન કરે યે કે હલાલ નહી હે કયુકે વો જાનવર ઝેબાહ કીયા ગયા હે ઈનસાન કે ઈક-રામ કે લીએ. પસ વોહ હોતા હે યાને મા સિવાય અલ્લાહ કે લીએ ઝેબાહ કીયા ગયા. તો એસે શખ્સને ખિલાફ કીય. કુરાન, વ હદીસ વ અકલ કા કયુંકે ઈસિમે શક નહિ હે કે કસ્સાબ ઝેબાહ કરતા હે નફેકે લીએ, ઓર વોહ જાનતા હે નુકસાન ઉઠાવેગા તો નહિ કાટતા, પસ એસે ગુમાન કરનેવાલે કો લાઝીમ આતા હે કે ઉસ જાનવર કો ન ખાએ જો કસ્સાબ ઝેબાહ કરતા હે. યા દાવતે વલીમાકે લીયે યા શાદી કે લીયે, યા અકીકા કે લીયે ઝેબાહ કીયા જાવે.

આખીર કસ્સાબ કી નીયત ભી તેહસીલે નફએ દુનીઆ ઓર શબાઈઝિ શાદીકા મકસુદ, બરાતકો ખાના દેના હે. નીયત યેહ ભી તો ગેર હે. તો ક્યા યે સબ ઝબીહે હરામ હો જાએંગે, ઓર "**વમા ઓહીલ્લા બેહી લે ગયરીલ્લા**" યા **વમા ઓહીલ્લા લે ગયરીલ્લાહે બેહી** કે તહેતમેં આ જાવેંગે ન અઉઝો બીલ્લાહ, લેહાઝા મુતલક નીયત વ નીસબત ગેરકો

મુજીબ હુરમત જાનતા ન સીર્ફ જેહાલત બલકે જનુન વ દીવાનગી ઓર શરએ મુતહરા વ અકલ દોનોંસે બે-ગાનગી નહીં તો ઓર ક્યા હે ?

જબ નક્ષ દુનીઆકી નીયત મોખીલ ન હુઈ તો ફાતેહા વ ઇસાલ સવાબમે ક્યા ઝહેર મીલ ગયા. ઓર જબ ઈકરામે મહેમાન એન ઇકરામે ખુદા ઠહેરા તો ઈકરામે ઓલીયા અલ્લાહ બદરજે અવલાહ હે. હાં અગર કોઈ જાહીલે આજહલ યેહ નીસબત વ એજાફત બ કસદે એબાદત ગેરહી કરતા હો તો ઉસકે કુફ્રમે શકભી નહિ હે. મગર ફીર ભી અગર ઝબેહ ઇસ નીયતસે બરી હે તો જાનવર હલાલ હો જાએગા કે નીયત ગેર ઉસપર અસર નહિ ડાલ સકતી હે."

જબકે ફકીર કુરાન વ અહાદીસ વ ફીકાહી દઆએલે કાહેરા કતએયાસે યે સાબીત કર ચુકા કે એઝાફત કે મઆના એબાદતહીમેં મુનહસર નહી હે તો સીર્ફ ઈસ બીના પર હુકમ કુફ્ર વ હરામ લગાના મહેજ જહાલત નહિ તો ઓર ક્યા હે ?

ક્યા મુસલમાનોં પર બદગુમાની કરના હરામ નહિ હે ? તુમસે કીસને કેહ દીયા હે કે મુસલમાન ઓલીયા અલ્લાહ કે નામકા જાનવર બોલ દેનેસે ઉનકી એબાદત કા એરાદા કરતા હે ઓર ઉન્હે અપના ખુદા વ માબુદ બનાના ચાહતા હે. અલ્લાહ અઝઝ વજલ કુરાનમે ઈરશાદ ફરમાતા હે "**વલા તકફો માલયસા લકા બેહી ઇલમા ઇન્નસ સમઆ વલ બસરા વલ ફોઆદા કુલ લો ઓલાએકા કાના અનહો મસઉલા** બે યકીન બાતકે પીછે ન પડ બેશક કાન ઓર દીલ સબસે સવાલ હોના હે.

જનાબ, આકા વ મવલા મોહંમદ રસુલુ લલ્લાહ સલલલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ ઈરશાદ ફરમાતે હેં "**અનઅબી હુરેરતા ર. ત. અ. ઈયાકુમ વ ઝન્ના ફઈન્નઝ ઝન્ના**

આકુઆ અલ હદીસ રવાહુલ આએમા વ માલીક વ શયખાન વ અબુદાઉદ વ તીરમીઝી યાને ગુમાનસે બચો કે ગુમાન સબસે બઢકર જુઠી બાત હે."

ઓર ફરમાતે હેં સલલલ્લાહો તઆલા અલયહે વસલ્લમ "**અન અસામતા બીન ઝયદ રદેયલ્લાહો તઆલા અનહોમા અફલા શકકતા અન કલબેહી હત્તા તાઅલમા કાલહા રવાહુલ મુસલીમ.**" તુને ઉસકા દીલ ચીરકર કયું ન દેખા કે દીલકે અકીદે પર ઈત્તેલા પાતા.

નીઝ ઇમામ આસફ બીલ્લાહ સૈયદી એહમદ ઝરદ કી રદેયલ્લા હો તઆલા અન ઇરશાદ ફરમાતે હેં "**ઇન્નમા યનશુ અઝઝનન્લ ખબીસો અનીલ કલબીલ ખબીસે**" તેહકીક બદગુમાની ખબીસ હે દીલસે પેદા હોતી હે.

નકલહુ સૈયદી અબદુલગનીયુલ નાબલેગીઝી શરહુતતરીક તુલ મોહંમદીયા વ લેહાઝા મનાહા વ ઝ**ખીરા** વ શરએ **વહબાનીયા વ દુરરે મુખતાર** વગેરામે ફરમાતે હેં. **ઇન્ના લાનોસીઉઝ ઝન્ના બીલ મુસલેમે અન્નહુ યતકરરબો ઇલલ આદમીયે બે હાઝા અલખ,** હમ મુસલમાન પર બદ ગુમાની નહિ કરતે કે વોહ ઇસ ઝેબાહસે આદમી કી તરફ તકરરૂબ ચાહતા હો.

રદદે મોહતારમે હે "**અય અલા વજહીલ એબાદતા લે અન્નહુલ મોકફ્રેરા વ હાઝલ બઇદો મીન હાલીલ મુસલીમ** યાને ઇસ તકરરૂબસે અગર તકરરૂબ બર વજાહ ઇબાદત મુરાદ હે કે ઇસીમેં કુફ્ર હે ઓર ઇસકા ખિયાલ મુસલમાન કે હાલમે દુર હે. બલકે ઉલમાએબીલ્લાહ તો યહાં તક તશરીહ ફરમાત હેં કે અગર ખુદ ઝાબેહ ખાસ વકતે ઝેબાહ તકબીરમેં યું કહે "**બીસમીલ્લાહ બનામે ખુદાએ બનામ**

મોહંમદ રસુલીલ્લાહ સ. અ. વ." જો યેહ કહેના ઝાબેહકા મકરૂહ તો ઝરૂરહે મગર ઝાબેહ કો કાફીર ઓર ઝબીહા કો હરામ કહેના હરગીઝ દુરસ્ત નહિ હે જબકે ઈસ લફ્ઝસે ઝાબેહ કી નીયત હુજુરે અકદસ સ. અ. વ. કી તરફ તઆઝીમ મલહુઝ હો, ન મઆઝલ્લાહ હુઝુર પુરનુરકો અલ્લાહ અઝ–ઝ–વજલ કે સાથ શરીક કરના?

દેખો ઈમામે અજલ ફકીહુ ન–નફ્સ કાઝીખાં અપને ફતાવે મેં ફરમાતે હેં "**રજોલો દહા વઝબાહા વકાલા બીસમીલ્લા બનામે ખુદાએ બનામે મોહંમદ અલયહીસસલામ કાલસશયખુલ ઇમામ અબુબકર મોહંમદ બીન ફઝલ રહેમતુલ્લાહ તઆલા ઇન્ના અશદર રજલો બે ઝીકરીસ મીનનબીએ સ. ત. અ. વ. બે તાજીબહુ વ તાઝીમહુ માઝા. વલા. બઅસા બેહી વઇન અરાદા બેહીશશીરકતો મઅલ્લાહે તઆલા લા તહલ્લીઝ ઝબીહતે**" શેખ ઈમામ અબુ બકરને કહા અગર ઉસને ઈરાદા કીયા ઝીકરસે પેગંબર સ. અ. વ. કે ઉનકી તાઝીમ વ તઆજીલકા જાઇઝ હે ઓર પરવા નહિ હે ઓર ઈરાદા કીયા શીરકતકા ખુદાકે સાથ તો હલાલ નહિ હે ઝબીહા.

બલકે ઈસીસે ભી ઝાઈદ ખાસ સુરતે અતફમે મસલને બનામે ખુદાએ વ બનામે ફેલાં જીસસે સાફ શીરકત ઝાહીર હે. અગરચે મઝહબે સહીહ હુરમત જાનવર હોં મગર હુકમ કુફ્ર નહિ દેતે કે વોહ અમર બાતેની હે ક્યા માલુમ કે ઉસકી નીયત ક્યા હે.

દુરરે મુખતારમે હે "**ઇન્ના અતાફા હુરરેમત નહવા બ ઇસમીલ્લાહે વઇસમેં કુલાં હોવસ સહીહો વકાલા ઇબ્ને સલ્લમતા લા તસીરે મયતતા લે અન્નહા લવસારત મયતતન યસીરહ રજલે કાફેરન ખાનીઆ કુલતો તુમનઉલ**

મુલાઝેમતા બે અન્નલ કુફ્રાઅમરૂન બાતની વલહુકમો બેહી સઅબુન ફયફરકો કઅફી શરેહુલ મોકદદસી શર્રે નીલાલીહા.

વોહ રવા નહિ હોતા હે મુરદા કયું કે અગર મુરદાર હોતા તો વોહ શખ્સ કાફીર હો જાતા હે મેં કહેતા હું કે મુલાઝેમત મમનુ હે ઈસ સબબસે કે કુફ્ર બાતેની અમર હે ઔર ઉસપર હુકમ કરના મુશ્કીલ હે પસ બવજે ફર્ક કે.

અલ્લાહો અકબર ખુદ ઝાબેહ ખાસ તકબીર ઝેબાહમે નામ ખુદાકે સાથ નામ ગેર મીલાકે પુકારે ઔર કાફીર ન હો જબતક કે મઆને શીર્ક કા ઈરાદા ન કરે. બલકે બેહર્ફ અતુફ બનામે ખુદા બનામ મોહંમદ સ. અ. વ. કહે ઔર ઈસ નામ પાક કે લેનેસે નબીએ સ. અ. વ. કી તાઝીમહી મુરાદ હો, હુઝુર સહાપા નુરકી અઝમત હી કે લીએ ખાસ વકતે ઝેબાહ બનામે ખુદાકે સાથ બના મોહંમદ સ. અ. વ. કહે તો જાનવર મે ઈસલાહ હુરમત વ કરાહીયત ભી નહી આ સકતી. **ફફહુમ.**

પસ અગર કીસીને પેશ અઝ ઝેબાહ યું પુકાર દીયા કે યે બકરા યા ફલાંન જાનવર સૈયદના ગોસ પાક રદ્દેયલ્લાહો તઆલા અન કે નામકા હે યા યે ગાય ફોલાંન બુઝરૂગ કે નામકી હે તો પુકારને વાલા કાફર ઔર જાનવર ઝીન્દા કીસ તરહ ઔર કીસ દલીલસે હરામ ઔર કુત્તા વ સુવર બન ગયા. મઆઝલ્લાહ ગોયા વોહ લફ્ઝ કયા હેં કે મુંહસે નીકલતે હી જાનવરકી કાયા પલટ હો ગઈ. બકરેસે કુત્તા, ગાયસે સુવર ફોરન બન ગયા, ચાહે વોહ મોનાદી ગેર ઝાબેહ હો. હાલાં કે અભી ન વકતે ઝેબાહ ન વકતે તકબીર તોબા તોબા વોહ બ ફ્ઝ કયા થે કે મુંહસે નીકલતે હી જાનવરકી માહીયત બદલ ગઈ.

બેરાદરાને ઈસ્લામ ! ઈસલામમે એસી જબરદસ્તી કે એહકામ શરએ મોતહરસે બીલકુલ બેગાના હેં.

સવાલ.

બઆઝ હમારે કરમ ફરમાં બડી દલીલ ઉનકે કસદે ઈબાદતે ગેર વ માનીએ શીર્ક પર યેહ પેશ કરતે હેં કે ઈસ ઝેબાહકે બદલે ગોસ્ત ખરીદ કર સદકા કરના ઉનકે નઝદીક કાફી નહિ. ઈસલીએ માલુમ હોતા હે કે ઈસાલે સવાબ મકસુદ નહિ. બલકે ખાસ ઝેબાહ લીલ ગેર વ શીર્ક શરીફ મુરાદહે.

જવાબ.

ઈસ એતરાઝસે તો સીર્ફ યેહ સાબીત હોતા કે હે ખાસ ઝેબાહ મુરાદ હે. ઝેબાહ લીલ ગેર કહાંસે ઓર કીસ દલીલસે નીકાલા ગયા મોઅતરીઝ કે નઝદીક સવાબ ઝેબાહ કોઈ ચીઝ નહિ. ગોયા ગોસ્ત દેનેમે વોહ ભી હાસીલ હો જાતા હે. હાલાં કે અનાયામેં લીખા હે **અત તદહીયતો ફીહા અફઝલો મનીત તસદદુકે બે સમનીલ અદહીયતે લે અન્ના ફીહા જમઅન બયનલ તકર્રબો બએરાકતીદ "દમે વત્તસદદકે વલજમએ બયનલ કુરબતયને અફદલો"** કુરબાની કરના ઈસમે અફઝલહે સદકા કરનેસે, કીમતકા અદહેયાસે, કયું કે ઈસમેં અકઠ્ઠા કરના હે કુરબાની વ ખુન સદદેકા અકઠ્ઠા કરના દોનું કુરબતકા અફઝલ હે.

પસ અવ્વામકા એસે અશયામેં મુતલકન તબદીલ ન કરના બે મઆના ભી નહિ હે, જેસા કે ઉપરકી ઈબારતસે માલુમ હુવા. ઇસકે અલાવા વોહ તો એક અદના ચીઝકી ભી તબદીલી કો પસદ નહિ કરતે હેં.

મસલન.

આટેકી ચુટકી જો રોઝાના અપને ઘરકે ખર્ચેસે નીકાલતે હેં ઓર હર માહ ઉસે પકાકર હુઝુર પુરનુર સૈયદેના ગોસે આઝમ દેરયલ્લાહો તઆલા અ૦ કી નેયાઝ દીલાકર મોહતાઝોંકો ખિલાતે હેં

ઓર ઉનસે કહા જાએ કે યેહ આટા જો જમા હુવા હે અપને ખર્ચમે લાઇએ યા દુસરે આટેસે બદલ દીજીએ યા ઇસિકે બદલેમેં ઓર આટા પકાકર ઈસાલે સવાબ કીજીયે, તો વોહ હરગીઝ ન માનેંગે. હાલાં કે આટેમેં કોઈ ઝેબાહકા મહલ નહિ હે.

ઈસી તરહ ઝેબાહમે ભી અગર ઉસ જાનવરસે દુસરા જાનવર દીજીયે તો હરગીઝ ન લેંગે હાલાં કે અદાએ ઝેબાહમે દોનોં બરાબર હેં તો ઇસિકા કાફી ન સમઝના ઉસી ખયાલે તઅયુન તખસીસ કી બેનાપર હે. ન મઆઝલ્લાહ ઇસ તવહમ બાતીલપર ખસુસન જબકે વો બેચારે સરાહતન કહે રહે હેં કે હાશા લીલ્લાહ કે હમ એબાદતે ગેર નહિ કરતે હેં સીર્ફ ઈસાલે સવાબ મકસુદ હે.

ફકીર કહેતા હે કે વોહ કયું ગોશ્તસે તબદીલ કરે યા જાનવર કે બદલેમેં દુસરા જાનવર લેં. શરએ મોતહરને કહાં મજબુર કીયા હે કે ખ્વાહ નખ્વાહ વોહ બદલહી લેં વરન મુસલમાન નહિ.

યા જો જાનવર આપ બદલેમે દેતે હેં ઉસસે ઝયાદા ઉસકા મોટા તાજા જાનવર હે, લેહાઝા બદલ મીસલ નહિ. ઓર જબ બદલ મીસલ નહિ તો બદલના દુરસ્ત નહિ. બ ફર્ઝે મહાલ ઉસકા જાનવર દુબલા હે ઓર આપ જો જાનવર બદલેમે દેતે હેં વોહ મોટા તાજા હે, જબ ભી બદલ મીસ્લ નહિ. લેહાઝા વોહ નહિ બદલતા અગર ઈન્સાફ કીજીયે તો દરબારએ અદય તબદીલ ઉનકા વો ખ્યાલ બે અસલ ભી નહી હે. અગરચે ઉન્હોંને ઉસમે તશદદુદ ઝયાદા સમઝ લીયા હે.

ભાઈ સાહબ! જીન ચીઝોંપર નીયત કુરબત કર લી જાતી હે તો શરઆ શરીફ ભી બીલા વઝા ઉનકે બદલનેકા હુકમ નહિ દેતા ઓર ન પસંદ કરતા હે.

લેહાઝા અગના અગર કુરબાની કે લીએ જાનવર ખરીદે ઓર ઈસ મોઅયન કી નઝર ન હો તો જાનવર મોતઅઈયન નહિ હોતા. ઉસે અખતીયાર હે કે ઉસકે બદલેમે દુસરા જાનવર કુરબાની કરે. મગર ફીર ભી બદલના મકરૂહ હે. જબકે ઉસપર કુરબત કી નીયત કરલી ગઈ હો તો બેલા વઝા તબદીલ ન ચાહીયે.

હીદાયામે હે બીસ શરએ લીતતદીહીયતે લા યમતનેઉલ બાયઓ ઈસીમે હે **વયકરહુ અંય યુબદલા બેહા ગયરોહા** ઈસીતરહ **બ તબયીનુલ હકાએક વગેરામે હે.** બીલ જુમલા મુસલમાનપર બદ ગુમાની કરના હરામ હે ઓર હતત્તુલ—ઇમકાન ઉસકે કોલ વ ફએલ કો વઝએ સહીહપર અમલ વાજીબ હે. ઓર યહાં એરાદએ કફબપર બે તશરીહ કાએલ હુકમ કુફ્ર લગાનેકી ઈસલાહ રાહ નહિ હે.

કમા હકક કુલ્લો ઝાલેકલ લે આએમતલ મોહકકેકુના ફી તસાનીફેહીમ મુલ જલીલાહ. યા કીસી મોતકલલીમકા યેહ કહેના કે મે ઝોહર કી નમાઝ પઢુંગા યા જુમાકી નમાઝ પઢકર આયા હું, કયા કુફ્ર નહિ હે? અગર મોતકલલીમને બજાએ ખુદાકે ઝોહર યા જુમાકી નમાઝ પઢી હે તો યકીનન મોતકલલીમ કાફીર હે. મગર કોન નહિ જાનતા કે મોત કલલીમકા ઈસતરાહ સે કહેના યે મુરાદ રખતા હે કે ઝોહર કે **વક્તમેં યા જુમાકી સાઅતમેં ખુદાકી નમાઝ પઢેગા યા પઢી હે. લેહાઝા મોતકલ્લીમ પકકા મુસલમાન હે પસ ઝેયદકા યેહ કહેના કે યેહ જાનવર ઓર વોહ ગાય ફલાં બુઝુર્ગ કે નામકી હે, ઓર ઝેબાહ કરતે વકત બલંદ આવાઝસે "બીસમીલ્લાહે અલ્લાહો અકબર" સે જાનવર કો ઝેબાહ કરે તો ઝયેદ પકકા મુસલમાન ઓર ઝબીહા હલાલ હે.** યા કીસી મુસલીમકા યેહ કહેના કે યેહ બકરી ઓર

વોહ ગાય યા યે જમીન ઓર વોહ મકાન ઝયેદ કે નામકા હે, યા ઝયેદ કી નઝર હે, તો કયા ઈસ કદર કહેનેસે અશયાએ મઝકુરા મુસલીમકી મીલકીયતસે નીકલ જાવેંગી ? હરગીઝ નહિ. અશયાએ મઝકુરા ઉસવક્ત મીલ્ક સે નીકલ સકતીં હે જબ મુસલીમ ઝયેદકા કબઝા ભી કરા દે. મગર મુસલીમ કબઝા કરાતા હે તો બકરકા ઈસ સુરતમે અશયાએ મઝકુરસ સદરકા માલીક બકર હોગા ઝયેદ ન હોગા.

ઈસી તરાહ ઉમરૂને કહા યે બકરી યા ગાય ફલાં બુઝરૂગ કે નામકી હે મગર જબ ઉમરૂ કબઝા કરાતા હે યાની ઝેબાહ કરતા હે તો યું કહેતા હે "**બીસમીલ્લાહે અલ્લાહો અકબર**" ઈસ સુરતમે ઈસ બકરી ઓર ઉસ ગાયકા કોન માલીક હુવા, ઓર કીસકે નામ પર કુરબાની કી નઈ તો આપ યેહી જવાબ દેંગે કે અલ્લાહ અઝ-ઝ-વજલ માલીક હે. ઓર ઉસીકે નામસે યા નામપર ઈરાકતે દમ વ કુરબાની કી ગઇ. તો માલીક અલ્લાહ અઝ-ઝ-વજલ હી હે.

પસ ઉમરૂકી પહેલે કહેનેકા કોઈ અસર ન હુવા, ઓર યકીનન અલ્લાહી માલીક હે ઓર ઉસીકે નામસે યા નામપર કુરબાની હુઈ. લેહાઝા ઉમરૂ પક્કા મુસલમાન ઓર ઝબીહા હલાલ હે. મગર બફર્ઝે મહાલ અગર બઅઝ કવદન અહેમકોંપર સાથ શરઈ સુબુત કે યેહ સાબીત ભી હો જાએ કે ઉનકા મકસદ બજાએ ઈસાલે સવાબકે મઆઝલ્લાહ એબાદત ગેર હે. તો હુકમ કુફ્ર સીરફ ઉન્હીંપર સહીહ હોગા. ઉનકે બાઈસ આમ હુકમ લગા દેના ઓર બાકી લોગોં કી ભી વોહી નીયત સમઝ લેના જેહાલત નહિ તો ઓર કયા હે ?

ફાલલ્લાહો તઆલા વલા તઝેરો વાઝેરતું ન વીઝરા ઉખરા પસ હક યે હે કે ન મુતલકન ઈસનામ પુકારને પર

હુકમ શીર્ક સહીહ હે ન ઈસકી વજેસે જાનવર હરામ હે. બલકે હુકમ શીર્ક કે લીએ કાયલ કી નીયત દર્યાફ્ત કરેંગે. અગર ઈકરાર કરે કે ઉસકી એબાદત ગેરે ખુદાહે તો બેશક કાએલ મુશરીક હે વરન મુશરીક હરગીઝ નહિ હે.

ઓર હુકમ હુરમતમેં સીરફ કોલ વ ફએલ વ નીયત ઝાબેહ કા ખાસ વક્ત ઝેબાહ પર મદાર રખેંગે.

અગર માલીક ખ્વાહ ગેર માલીકને નીયત શીર્ક કે સાથ ઝબાહ કીયા તો બેશક હરામ હે, કે વોહ ઈસ નીયતસે મુરતદ હો ગયા ઓર મુરતદ કા ઝબીહા હારામે ઝબીહા નહિ.

ઓર અગર અલ્લાહ અઝ જલ કે લીએ જાન દી ઓર કસદન તકબીર તર્ક ન કી તો બેશક ઝબીહા હલાલ હે. ખ્વાહ ઉસ પર બાઈસે ઈસાલે સવાબ યા ઈકરામે અવલીયા અલ્લાહ યા નફા દુનીયા વગેરા મકાસીદ હોં, અગરચે માલીક ગેર ઝાબેહકી નીયત મઆઝલ્લાહ વહી એબાદતે ગેર હો. અગરચે પેશ અઝ ઝેબાહ ગેર ઝાબેહને યા વકતે ઝેબાહ કીસીકા નામ પુકારા હો ઓર ઝાબેહસે વોહ નીયત નાપાક હોના સાબીત ન હો, તો ઝબીહાપર કુછ મોઅસસર નહિ હો સકતા હે. જબતક ખુદ ઝાબેહ કી ભી નાપાક નીયત પર જાન દેના સાબીત ન હો, ઓર જબ ઉસસે વોહ નાપાક નીયત સાબીત નહિ, ઓર વોહ અપને અલ્લાહ અઝ-ઝ-વજલ કા નામ લેકર ઝેબાહ કરતા હે, તો ઉસ પર બદગુમાની કરના હરામ હે. ઓર અવહામે તરાશીદા પર મુસલમાનોંકો કાફીર કહેના ઓર હલાલે ખુદાકો હરામ બનાના યા નામે ઇલાહીકો જો વકતે ઝેબાહ દમે તકબીર લીયા જાતા હે ઉસકો બાતીલ ઓર બે અસર ઠહેરા દેના હરગીઝ વજહે ઈમાન વ દયાનતદારી નહિ હે.

અલ્લાહ અઝ-ઝ-વઝલ ઈરશાદ ફરમાતા હે " **વમા લકુમ**

અનલાહ તઆકોલુ મીમ્મા ઝેકરસ મુલ્લાહે અલયહે. તુમે ક્યા હુવા કે ન ખાઓ ઉસ જાનવરોંસે જીસકે ઝેબાહમે નામ લીયા ગયા હો અલ્લાહ તઆલાકા.

ઈમામ ફકરૂદ્દીન રહેમતુલ્લા અલયહ તફસીર કબીરમે ફરમાતે હેં **ઈન્નમા કલ્લફના બીઝ ઝાહેરે લા બીલ બાતેને ફએઝા ઝબહહુ અલા ઈસમુલ્લાહે વજબા ઐંય યોહીલ્લા વલ્લા સબીલા લના એલલ બાતીન.** ફક્ત હમ મોકલ્લીફ હેં ઝાહીરસે, ઓર બાતીન સે નહિ. પસ અગર ઝેબાહ કરે ખુદાકે નામસે વાજીબ હે કે હલાલ કહો ઓર રહેવા દો નહિ હે હમકો બાતીનકી તરફ.

યાને હમેં શરએ મોતહરને ઝાહીર પર અમલકા હુકમ ફરમાયા હે. ઓર બાતીનકી તકલીફ નહી દી. જબ ઝાબેહને અલ્લાહ અઝ-વ-વજલ કા નામ પાક લેકર ઝેબાહ કીયા તો જાનવરકા હલાલ હોના વાજીબ હુવા. ઓર દીલકા ઈરાદા જાન લેનેકી તરફ હમે કોઈ સબીલ નહી.

એક બાત ઓર કાબીલે ગોર હે કે હિંદુ ને કબુતર યા કંજુશ્ક વગેરા ભવાની કે લીએ યા બુતોં કે નામ ઝદ કરકે છોડ દીએ. યા કીસી જાહીલ મુસલમાનને બુઝરગોં કે નામસે એસા કીયા ઓર કીસી મુસલીમ શિકારીને ઉન જાનવરોંકા શેકાર કીયા તો વોહ જાનવર હલાલ હેં ઓર હુકમમેં વોહ બહીરા વ સાહેબા કે દાખીલ હેં.

ઉલમા ફરમાતે હેં પસ અગર મુશરીકે બરાએ ભવાની કબુતરે યા કંજુશ્ક વગેરા રા બગોઝાયદ યા જાહીલ મુસલીમ બનામે બુઝરગે રેહા નોમાયદ વ હમાં કબુતર યા કંજુશ્ક વગેરા રા મુસલીમ શખ્સે શેકાર કરદાહ બખુરદ હલાલ અસ્ત.

બહીરા વ સાએબા

મૈકોતઅલ્લીક મોલાના મોલવી રશીદ અહેમદ સાહેબ ગંગોહી જો અબદુલ વહાબ નજદીકી તારીફમેં રતબુલ–લેસાન ઓર બડે હામી હેં અપને ફતાવા રશીદીયા હીસ્સએ અવ્વલ સફહા ૭૯ પર એક સવાલ કે જવાબમેં તેહરીર ફરમાતે હેં:–

વ હોવા હાઝા

સવાલ નં. ૧૫—જો જાનવર કબરોંપર યા થાનોં વ યા નેશાન ઝંડે પર ચઢાએ જાતે હે ઓર મોજાવર યા કોઈ ઓર ઉનકો પકડકર બય કરે તો ઉનકા ખરીદના હલાલ હે યા હરામ ઓર ખુદ ચઢાવે વાલે કુછ તઆરૂઝ ભી નહી કરતે ખ્વાહ કોઈ લે જાવે ઓર ઇસિ કીસમકા જાનવર બહીરા વ સાએબામે દાખીલ હેં યા નહિ ઓર બહીરા વ સાએબા હલાહે યા હરામ, મોફસ્સીલ તેહરીર ફરમાએં.

અલ જવાબ—જો જાનવર માલીકને કીસી બુત યા થાન વ કબ્રકે નામ પર છોડા વોહ મીલ્ક છોડને વાલેસે નહિ નીકલતા ફીર ઉસકો અગર કોઇ પકડ કર બેચ ડાલે ઓર માલીક મના ના કરે તો ઉસકા ખરીદના મોબાહ **હે.** ઓર વોહ હલાલ હે, ઓર જો જાનવર મોજાવરકો કબઝ કરા દીયા ઓર તમલીક મોજાવરકી કરદી વોહ હરામ હે. ઉસકા ખરીદના ના ચાહીએ કે વોહ માસીયત કી નીયતસે મોજાવર કે પાસ આયા હે. ઉસમે હુરમત માસીયત કે સબબ અકદ હેબાહકી હો ગઈ હે. ઓર બહીરા વ સાએબા કા વોહી હુકમ **હે** જો ઉપર કી શકમેં લીખા ગયા. ક્યુંકે બહીરા વગેરા કા કોઈ માલીક નહિ કીયા જાતા બલકે બુત કે નામ છોડ દેતે **હેં** ફક્ત વલ્લાહો આલમ.

રશીદ અહેમદ ગંગોહી અફી અન.

નોટ—ઈસ જવાબસે વાઝે હે કે બહીરા વ સાએબા ઓર વોહ જાનવર જો તમલીક મોજાવરકી નહી કીએ ગએ વોહ હલાલ હેં. મગર વોહ જાનવર જો મોજાવરકો કબઝ કરા દીયા ઓર તમલીક મોજાવરકી કરદી હો કયું કર હરામ હે? અગર મઆ-સીયતકી નીયતસે તમલીક મોજાવરકી કર દી ગઈ, ઈસ વજાસે હરામ હે તો શક હે અવ્વલ કે જાનવર મઆસીયતકી નીયતસે છોડ દીયે ગએથે વોહ કયું કર હલાલ હેં? મોલાના મોસુફકો ઉન ઝીન્દા હલાલ જાનવરોંકે હરામ હોનેકી લીમ બયાન કરના જરૂરી થી.

ઇસી ફતવે કે સફા (૨૫) પર મોલાના મોસુફ તેહરીર ફરમાતે હેં.

સવાલ નં. ૨૩.

નઝર લે ગેરીલ્લાહ યાની મુર્ગ વ બકરા કે જો કીસી થાન યા કીસી કબ્ર યા નેશાન ઓર ઝંડે વગેરા પર ચઢાયા ગયા હો. અગર વહાંકે ખાદીમ યા મોજાવર વગેરા કીસીકે હાથ બય કરેં તો ઉસકા ખરીદના ઓર સરફેમે લાના જાયઝ હે યા નહિ? હર સુરતે ઈલ્મ યા બેલા ઈલ્મ? ઈરકામ તેહરીર ફરમાએં.

અલ જવાબ—જો મુર્ગ વ બકરા વ ખાના કુફ્ફાર અપને મઆબીદ પર ચઢાતે હેં ઓર કાફીર મોજાવર લે લેતા હે તો ઉસકા ખરીદના દુરસ્ત હે, કે કાફીર માલીક હો જાતા હે. ઓર જો મુસલમાન એસી ચીઝ લેતા હે વોહ માલીક નહિ હોતા, ઉસકા ખરીદના દુરસ્ત નહિ. ઓર યેહ સબ જવાબ ઈસ હાલત મેં હે કે ઈલ્મ હો ઉસકે ચઢાવા હોનેકા ઓર બે ગયર ઈલ્મકે તો મોબાહ હોતા હે વલ્લાહો આલમ.

નોટ—અગર કાફીર માલીક બુતોં કે ચઢાવે કી ચીઝ મુસ-લમાન મોઝાવરકો કબ્ઝ કરા દે ઓર તમલીકમેં દે દે તો મોલવી

સાહુબ મોસુફ કે નઝદીક દુરસ્ત નહી હે, ઈસ દુરસ્ત ન હોનેકી સુરતમેં મુસલમાન મોજાવર કે માલીક ન હોનેકી લીખ્ખી બયાન કરના ચાહીયે થી. બાકી ફર્ક દોનોં સવાલોં કે જવાબસે નાઝેરીન ખુદ સમઝ લેંગે.

નીઝ ઝબદુન **નસાએહમે** હે કે બહીરા વ સાએબા વગેરા કે દર કલામ મજીદ મરકુમ અસ્ત, અઝ કલામે મોફસસરીન માલુમ મી શવદ કે હલાલ અસ્ત પસ ફર્ક ચીસ્ત.

ફીમા બયન હોમા વ બયનલ ઝબીહતે લીલ્લ અવલયા હે વલ અજબ અન્નહુ અવ્વલા તહલ્લો વસાનીયહુ લા તહલ્લહુ યાને બહીરા વ સાએબા વગેરાકા કુરાને શરીફમેં ઝીકર હે મોફસસરીન કે કલામસે માલુમ હુવા કે હલાલ હેં. પસ ક્યા ફર્ક હે દરમ્યાન બહીરા વ સાએબા વગેરા ઓર ઝબીહા મનઝુરએ અવલીયા અલ્લાહકો તઅજ્જુબ હે ઉન લોગોં પર બહીરા વ સાએબા વગેરા કો તો હલાલ કરેં ઓર ઉન જાનવરોં કો હરામ કહેં જીનકી એઝાફત બરાએ ઈસાલ સવાબ અવલીયા અલ્લાહકી તરફ કી જાએ.

મુસલમાનો ! તુમને દેખા બુઝરગાને દીન વ ઉલમાએ સ્વાલેહીન કી તેહરીરેં કો જબ યહાં તક ઉલમાને તહરીર ફરમા દીયા કે બુતોં વ ઝંડોં ઓર કબ્રોં ઓર નેશાનોં ઓર ભવાની કે નામ યા નામઝદ કર કે જાનવરોં કો જીંદા છોડ દેનેસે જાનવરોંમે કોઇ ખલલ વાકે નહિ હોતા હે તો અવલીયા અલ્લાહ કે નામઝદ કરનેસે જાનવરોમેં ક્યોં કર ખલલ આસકતા હે. **બસુસન જબ કે ઉર્ફ આમમે નઝર વ નયાઝ અવલીયા અલ્લાહ એબાદત હે ઇસાલે સવાબ ઓર ઈઝહારે અખલાસ સે તો ફીર ઈસમે ગુનાહ વ હરામ કુફ્રકી કોનસી બાત હે. વલ્લાહો આલમ.**

યેહ ચંદ નફીસ વ જલીલ ફાએદે હીકમ કે કાબીલ હેં કે બહોત અબનાએ ઝમાના ઇસ મસલઓ જુઝઈઆ મે સખ્ત ખતા કરતે હેં. **વ બીલ્લાહીલ અસમતો વ તોફીકે વ બેહીમ વસુલો ઈલત તેહકીકે વલ્લાહો સુબહાન હુ અએલય વ અલ્લમહુ જલ્લાહ મજદહુ અતમ વ આહકમ.**

કતબતો ફકીર અલ મુઝતબ ગાફ પામે કલંદરાન.

તાજમહંમદ અફી અન.

મહંમદનીલ મુસતફા અનનબી અલઉમ્મી સ. અ. વ.

મવરરેખા ૧૩ મોહરરમુલહરામ સાન ૧૩૩૭ હીજરી.

રાકીમ-મુતરરજીમ.

ઈબ્રાહીમ ઈસ્માઈલ શાગીર્દ મોલાના તાજમહંમદખાં.

તા. ૪-૬-૨૪.

તમામ કુતુબે શરઈઆ મે તશરીહ હે કે ઝાબેહકી નીયત ઓર ઝાબેહકા ઇસલામ શર્ત હે ન મઝબહ કે માલીક કી નીયત ઓર મઝબુહ કે માલીક કા ઈસલામ અગર મઝબુહ કા માલીક કાફીર હે ઓર ઝાબેહ મુસલીમ હે ઓર "**બીસમીલ્લાહે અલ્લાહો અકબર**" કે સાથ ઝબાહ કરતા હે તો મઝબુહ હલાલ હે. અગર મઝબુહ મુસલમાનકા હે ઓર ઝાબેહ કાફીર હે તો મઝબુહ હરામ હે. અબ વાઝેહો ચુકા કે મઝબુહ દેવતા કે નામકા હો. યા કીસી પીર કે નામકા જબ મઝબુહ કે માલીકકી નીયત શર્ત નહિ હે ન ઈસલામ, બલ્કે ઝાબેહ કી નીયત વ ઈસલામ શર્ત હે. પસ કીસીકે નામકા ભી મઝબુહ ક્યું ન હો બે શુબાહ વ શક હલાલ હે.

ઉસ્તાદી મોલાના મોલવી અબદુલકરીમ દરસ અફી. અન.

કરાંચી બંદર-સદર બઝાર.

હકીરને ઇસ રિસાલેકો અવ્વલ વ આખીર બગોર દેખા હે ઓર પઢા હે ઓર જો મસાએલ ઇસમે હેં વોહ એન મોતાબીક અકીદએ એહલે સુન્નત વલ જમાઅત કે હેં. વલ્લાહો આલમ. બીસ સવાબ. (ઉસ્તાદી.)

બકલમ મોલાના મોલવી અબદુલ્લાહ અફી. અન.

સદર બાઝાર-કરાંચી.

ભાઈ મુસલમાનો:—

અસલ ઇબારત ઉર્દુ અને અરબીમાં હોવાથી તેનું ગુજરાતી કરતાં કાંઈ ભુલચુક હોય તો મને માફ કરશો અને તે સુધારીને વાંચશો. અને કોઈ પણ બાબતનો ખુલાસો પુછવા હશે તો તે હું રૂબરૂમાં સમજાવીશ.

તાજમહંમદખાન અફી. અન.
લાલદરવાજા-મોટી તાર ઓફીસ પાસે.
અમદાવાદ.

નકલા ત પહેલો   જલદી નામ નોંધાવો.

રૂ. ૨૫૦) ના ઇનામવાળી

"હિંદુ" નામનું સત્યાપન

યાને સત્યાસત્યની પરીક્ષા.

છપાય છે કીંમત રૂ ૧-૦-૦ એક રૂપીયો. છપાય છે

અગાઉથી ગ્રાહક થનાર પાસેથી ૦-૧૨-૦ લેવામાં આવશે.

ઇસ્લામી બધુઓને અપીલ—

ગુજરાતના ઇસ્લામી બંધુઓ! એક વર્ષથી કંઇક વધારે સમય થયાં હિંદુ આર્ય સાહેબોએ આઠ કરોડ ઇસ્લામીઓને હિંદુ આર્ય ધર્મમાં લાવવાનું જે નિવેદન પ્રગટ કર્યુ છે તે આપ સર્વને સુવિદિત હશે. એટલુંજ નહિ! તદ ઉપરાંત, સાથે સાથે આર્ય હિંદુધર્મની વિજયપતાકા (નિશાન) મક્કા મોઅઝ્ઝમાની (પવિત્ર) દિવાલો ઉપર ફરકાવવાનું પણ જાહેર કર્યુ છે. આમ હોવાથી, હિંદુસ્તાનના સર્વ ઇસ્લામીઓએ, ઇસ્લામ જેવા સર્વોત્તમ અને પવિત્ર ધર્મ (મઝહબ)ને ચોવીસ કરોડ આર્યહિંદુ મહાશયોની સમક્ષ રજુ કરી દેવા, એ તેમનુ હાલમાં મોટામાં મોટું કર્તવ્ય છે.

વળી પ્રત્યેક ઇસ્લામી ઉત્તમ સદ્‌ગુણો પ્રાપ્ત કરી, સત્યના નમના રૂપ થઇને પ્રત્યેક હિંદુને પ્રેમપૂર્વક ઇસ્લામી (ઇશ્વરના માર્ગમાં ચાલનાર) બનાવવાનો ભગિરથ પ્રયત્ન આદરે, એ પણ તેની ફરજ છે, તેની સાથે સાડા છ કરોડ મુસલમાનો અને અગાઢ કરોડ હિંદુઓને, આ લઘુ પુસ્તકમાં ચર્ચાએલા વિષયથી ખબરદાર કરી દેવાનું પણ કર્તવ્ય તેમનેજ શીર છે. કારણ કે નેવુ ટકા જેટલા હિંદુભાઇઓ પોતાના ધર્મથી બીલકુલ અંજાણ છે તેમના વેદ ધર્મશાસ્ત્રો, ગ્રંથો, પુરાણો, સ્મૃતિઓ ઉપનિષદ અને બીજા ઉપદેશક ધાર્મિક પુસ્તકોમાં શું લખેલું છે, કે તેઓનું કેવા પ્રકારનું શિક્ષણ છે તેમનું તેમને બીલકુલ ભાન કે જ્ઞાન હોતું નથી.

અમારી એવી માન્યતા છે કે, આ લઘુ પુસ્તકમાં હિંદુ આર્ય ધર્મનો અમોએ જે ચીતાર આપ્યો છે તેનું સુક્ષ્માવલોકન કર્યા પછી ઉમદા વિચારનો શરમાળ સુજ્ઞ અને તિવ્રબુદ્ધિવાળો કોઇ પણ હિંદુ હિંદુ રહેવાનું તેમજ કોઇ મુસલમાન હિંદુ થવાનું પસંદ કરશે નહિ. અમો અતિ શુદ્ધ અંતઃકરણથી અને અપૂર્વ નમ્રતાથી, ગુજરાતના ઇસ્લામીઓ, અને ગુજરાતની જવાબદાર ઇસ્લામી સંસ્થાઓ, અને અંજુમનોના સભ્યોને આ લઘુપુસ્તકની ઓછામાં ઓછી એક લાખ નકલો હિંદુ મહાશયોની સેવામાં વિના કિંમતે રજુ કર-

વાની વિનંતી કરીએ છીએ અથવા દ્વા અમદાવાદનાજ ઇસ્લામીઓમાં પ્રત્યેક જણુ તેની દશ દશ નકલો ખરીદ કરી હિંદુઓની સેવામાં વિ કિંમતે રજુ કરશે તો (ઇન્શાઅ્અલ્લાહ) ખુદા પાકની ઇચ્છાથી ગુજરાત લાખો હિંદુઓ, કુફ્રપરસ્તી, (ઇશ્વર સિવાય અન્યની પૂજા) મૂર્તિપૂ લિંગાભગ, ઇત્યાદિ (નર્કમાં લઇ જનારી પૂજાઓ) હંમેશના માટે ત્યા દઇ, સંખ્યાબંધ માણસોનાં ટોળેટોળાં પવિત્ર ઇસ્લામનો સ્વિકાર કરી તે દઙ અનુયાયીઓ થશેજ.

ગુજરાતના ઇસ્લામીઓ ! ઉઠો, કટિબદ્ધ થાઓ તમારા વિજય સમય નિકટ આવી ગયો છે. પોતાનું કર્તવ્ય બજાવો ! અને આક એ ના દાર (સલઅમ)ના અનુયાયીઓ (ઉમ્મત)ની દિન પ્રતિદિન : કરવામાં સબળ પ્રયત્ન આદરો. પવિત્ર અને મહાન અલ્લાહ તમને જ સહાય કરશે, તમારા બળમાં વૃદ્ધિ કરશે અને પરિણામે તમને ભવ્ય વિજય મેળવવાને સદ્‌ભાગી બનાવશે એજ. (સલામ).

લી. ધર્મસેવક,

હકીમ-મોલવી તાજમહંમદખાન-લાલદરવાજા-**અમદાવાદ.**

મળવાનું ઠેકાણું:-**સુલેમાન ઇબ્રાહીમ છાપખાનાવાળા.**
ઠે. જુમામસ્જીદ સામે-**અમદાવાદ.**

ઇશતેહાર.

ઇનસાની તગઇયુરાત ઓર ઇસકી ઝીંદગીકે મદદોઝજમેં સબસે ઝી દર્દ નાક વ હસરતખીઝ ઝવાલે શબાબ વકવાએ જીસમાની હે.

એક કેહના તો મુબાલેગા હે કેહ ગુઝીસ્તા જવાનીકી નહેરમે પાની આ જાતા હે. લેકીન ઇસમેં શક નહિ કે જબ અહમર અપને " અસરસે ગુમશુદાહ કુવ્વતકો **અઝ-સરે** નવસર સબ્ઝ કરતા હે. ઓર માયએ એશ્રાસે મુબતદીએ હીસ્સે મીલ જાતા હે. જીન સાહેબાનકો ઝ હો હમસે ખત વ કીતાબત કરેં.

આલએ મોહકમ,

ઇસકે બરકી ફવાએદકા બયાન કરતે હુવે શર્મ મઆલુમ હોત સેહાઝા એક બાત કાફી હે કે ઇસકે બીરૂની ઇસતેઅમાલસે નામર્દ મર્દ મર્દ જવાન મર્દ બન જાના હે ઝીયાદાહ ગોઇ શાને કઝબ હે. ફકત

રાકિમ-અબદેમુજનબ તાજમહંમદખાન અફી. અન.

લાલદરવાજા-તારઓફીસ કેકરીબ દવાખાના નજાતી-**અહમદાબાદ**